

MHB 1644

VAKOK VILÁGA

A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének

FOLYÓIRATA

Főszerkesztő: Dr. Vas Tibor

A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének elnöke

Felelős kiadó: Dr. Bódi István főtktár

Szerkesztő Barna Zoltán

Kiadóhivatal

Budapest XIV., Május 1 út 47.

Telefon: 224-223, 426-185, 214-025, 214-026

XXXVIII. évfolyam

1977. július

V A K O K V I L Á G A

a Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének folyóirata

Főszerkesztő: dr. Vas Tibor elnök
 Felelős kiadó: dr. Bódi István főtítká
 Szerkesztő: Barna Zoltán
 Kiadóhivatal: 1146. Budapest, Május 1. ut 47.
 Telefon: 214-025
 214-026
 224-223
 426-185

T a r t a l o m j e g y z é k

	oldal
Dr. Vas Tibor: Néhány elméleti kérdés Lenin 1917. februári-márciusi művei alapján	2
Elnökségi ülés	3
Megyei Szervezeteink életéből:	
Három tudósítás Szabolcs-Szatmár megyéből	5
Két tudósítás Csongrád megyéből	5
Hajdu-Bihar megyei tudósítás	6
Szürke Szelid nap volt. Alekszandr Blok	7
Vak költők versei	
Ihász Kovács Éva: JÓZSEF ATTILA	7
Dr. Vas Tibor: A RYAD-i értekezlet	8
Suti Lajos: A Szegedi Fonalfeldolgozó Vállalat kitüntetése	10
Dr. Falvai Ferenc: Jogi rovat	
Új jogszabály a közérdekű bejelentésekről és panaszokról /II.rész/	11
Dr. Domonkos János: "Életemről, munkámról". Munkájának alapja: a vakügy területén kifejtett tevékenység. - Bemutatjuk dr. Solymos Gyulát	12
Gerdelics Ferenc: Közlekedési rovat	
Tájékoztatás városainkban sorstársaink ismertetése nyomán	15
Budapesti XIV. kerületi tagtársaink figyelmébe	15
Németh Tamás: Zenei rovat	
Énekeseink tanévzáró hangversenyéről	16
Tisztelt Olvasóim	16
György Tamás: Technikai rovat. RADAR. VI. rész.	17
Dr. Domonkos János: Kulturális életünk hírei	
Fenyő Aladár színművész ajándékműsoráról	17
Meghívó	18
Dénes József: Sportrovat. Sakkhíradó	18
Dr. Domonkos János: A Wesselényi Sportkör május 22-i autóbussz kirándulása. I.rész	19
Gál Imre: Uttörőrovat	
Testvér KISZ kapcsolataink	20
Nevelőotthonok gálaműsora a MOM székházában	21
Iskolánk sakk-életéből	21
Halló! Halló! Itt Debrecen!	21
Lak István: Ipariskolánk életéből.	
Két nap Debrecenben.	
Üzemlátogatások	22
Kellemes órák és vendégszereplés Debrecenben	23
A város nevezetességei	23
Felhívás Irodalmi Pályázatra	23
Közlemények	24
Innen-onnan	25

Dr. Vas Tibor:

Néhány elméleti kérdés Lenin 1917. februári-márciusi művei alapján

/Lenin Összes Művei 31. kötet./

Ezeket a műveket Lenin még emigrációban, a februári polgári demokratikus forradalom után Oroszországba való visszatérése előtt írta.

E művek között legjelentősebb a "Levelek a távolból" c. sorozat. E művek megírásánál Lenin felhasználta Marx és Engels munkáit, továbbá a Párizsi Kommün és az 1905-ik évi polgári demokratikus oroszországi forradalom tapasztalatait.

Lenin ismételten hangsúlyozta, hogy az I. Világháború az imperialisták között a világ újrafelosztásáért folyó háború. Ez a háború azonban egész Európában, különösen Oroszországban objektív forradalmi helyzetet hozott létre. E forradalmi helyzetből fakadt a polgári demokratikus forradalom. A polgári demokratikus forradalom abban különbözik a polgári /burzsoá/ forradalomtól, hogy vezető ereje már nem a burzsoázia, hanem a proletáriátus.

Már ekkor hangsúlyozta Lenin, - egyébként erről korábban is írt, gyakorlatilag elméletét tapasztalatban igazoltnak látta -, hogy a forradalom több szakaszból áll, a februári polgári demokratikus forradalom az első szakasz és ezt kell a proletáriátusnak az általa vezetett szövetségekkel /katonák, szegény parasztok, aszárproletárok/ együtt a forradalom második szakaszában, vagy a szocialista forradalomban tovább vezetni.

Lenin már ekkor rámutatott arra, hogy a szocialista forradalomnak és a proletár diktaturának többféle változata lehet, ezeket mind az adott történelmi objektív helyzet határozza meg. A szocialista forradalom vezető osztálya a proletáriátus és vezető ereje a marxista párt, Oroszországban a bolsevikok pártja. A forradalom továbbfejlesztése érdekében már ezekben a művekben is leleplezte a reformisták, revizionisták, opportunisták nézeteit, amellyel lényegében a burzsoáziát támogatták. Már akkor kiemelte, hogy a szocialista forradalomnak össze kell törni a burzsoázia államgépezetet és létre kell hozni a proletárdiktatura apparátusát.

Lenin a februári forradalom utáni helyzetet a távolból kettős hatalom korszakának tekintette. A Kerenszkij kormány a burzsoá diktatura szerve volt, viszont még abban az időben a már kialakult munkás, katona és paraszt szovjeteket úgy értékelte, mint a leendő proletárdiktatura államgépezetének csiráit. E szakaszban később a szovjetek összetétele megváltozott és így Lenin is megváltoztatta értékelését és a forradalom továbbfejlesztésére fegyveres felkelést javasolt.

Névszerint bírálta több vezető politikusnak az ideológiáját, különösen veszélyesnek tartotta a reformista nézeteket, mert ezek alkalmasak arra, hogy a munkásosztály forradalmi lendületét megfékezzék. Tulajdonképpen a bírálatokban az ideológiai osztályharc jelentőségének hangsúlyozása jelenik meg. Különösen éles harcot folytatott az anarchisták nézeteivel szemben, kiemelve, hogy az állam elhalása még nem aktuális, hanem az adott objektív helyzetben a szocialista forradalomnak a proletáriátus diktaturáját, tehát az erős szocialista államot kell létrehozni.

Már e művekből levonhatjuk azt a következtetést, hogy Lenin úgy látta, hogy Oroszországban olyan objektív helyzet van, amely alkalmas arra, hogy a forradalmat a második szakaszba vezetve egy nagy országban győzzön a szocialista forradalom és létrehozza a proletáriátus diktaturáját.

"Az imperializmus, mint a kapitalizmus legfelsőbb foka" c. munkájában már kifejtette Lenin, hogy a kapitalizmus egyenlőtlen fejlődése törvényének következtében a szocialista forradalom egy országban is győzhet.

Lenin állandóan hangoztatta az elmélet és gyakorlat egységét és a februári forradalom utáni objektív helyzetet olyannak értékelte, hogy a szocialista forradalom Oroszországban győzhet. tehát a fentebbi elméleti tételének gyakorlati igazolását Oroszországban realizálhatónak tartotta. Ugyancsak rámutatott arra, hogy a proletáriátus csak szövetségeseivel együtt győzhet a szocialista forradalomban és e szövetségeseiket az országon belül a forradalmi hangulatok katonákban, a szegény parasztokban és valamint az agrárproletároknál találta meg, de rámutatott arra is, hogy a nemzetközi proletáriátus is fontos szövetséges lehet a forradalom menetében.

Lenin már ekkor foglalkozott a béke kérdésével. Birálta a burzsoá pacifista nézeteket és ezen az elméleti alapon kifogásolta Gorkij pacifista kiáltványát. A birálatban elismerte Gorkij irói nagyságát és a munkásmozgalomban betöltött jelentős szerepét, éppen ezért tartotta fontosnak a békeszózat birálatát, hogy ez ne tévessze meg a proletáriátust és szövetségeseit. Állást foglalt az imperialista háború mielőbbi befejezése és az igazságos béke mellett. Ezt az elméletét a Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelmével valóra is váltotta, mert a győztes forradalom egyik első dekrétuma a békéről rendelkezett. Lenin békepolitikájának realizálásáért ma is harcolunk. Május elején Varsóban volt a békeépítők kongresszusa, amelyen 125 állam és körülbelül 50 nemzetközi szervezet képviseltette magát. A békemozgalom azért vette fel a Békeépítők Mozgalom nevet, mert nemcsak mozgósítani kell a világ haladó erőit a béke megvédésére, hanem aktívan cselekedni is kell a béke érdekében. Felhívásában a kongresszus a béke, a demokratikus szabadság, a függetlenség, a gyarmatosítás felszámolása, a faji discrimináció megszüntetése, a politikai és katonai enyhülés érdekében mozgósít. Ujjá-választotta a Béke-világtanácsot, amelynek elnökévé Romes Csandrát /India/ választották meg.

- . -

Elnökségi ülés

Központi Elnökségünk 1977. május 26-án ülést tartott. Jelen voltak: dr. Vas Tibor elnök, dr. Bódi István főtitkár, Barna Zoltán, Csengeri József, Finta István, Hosszu Vilmos, Kiss János, Szemerédi István elnökségi tagok, Daru Geróné osztályvezető-helyettes, valamint az 1. napirendi pont előadója, Luk János, Komárom Megyei Szervezetünk titkára.

Dr. Vas Tibor elnök megnyitó szavai után az 1. napirendi pont előadója, Luk János elvtárs tájékoztatta az Elnökséget a Komárom Megyei Szervezet munkájáról. A beszámolóból kiemeltük, hogy a megyei szervezetnek 350 tagja van, közülük 50-en dolgoznak. Kb. 500-an élnek a megyében, akik a vakok személyi járadékában részesülnek. Ezek jórészt idősek, tagjaink sorába történő szervezésük nehézkes. Fontos feladat a gyengénlátók számának és helyzetének felmérése, tagjaink közé való felvétele és esetleg munkába helyezése. A megyei szervezet vezetősége rendszeresen végzi a családlátogatást, tagszervezést és állandó kapcsolatot tart a kiskorú vak gyermekek szüleivel.

Jó kapcsolataik vannak a megyei, városi szervekkel, éppen a nagyfokú segítségnyújtásnak köszönhető, hogy sikerült biztosítani helyiségeket egy kis üzem részére, amely a Fővárosi Kefé- és Seprűgyártó Vállalatnak kihelyezett kooperációs műhelye. 10-12 fő dolgozik ebben az üzemben, csak az a problémájuk, hogy a munkával való ellátás rendszeretlen, nem mindig kielégítő.

Minden héten klubnapot tartanak, megélnékült a klubélet. A tagság nagy örömmel jár be a megyei szervezet helyiségeibe, már törzsvendégek is vannak, ugyyszólván mindenkinek megvan a megszokott helye az összejöveteleken.

Az Elnökség a Komárom megyei beszámolót megvitatta és elfogadta, néhány hasznos tanácsot adott a titkárnak a kulturmunka fellendítéséhez.

A 2. napirendi pontban Dénes József nyomdavezető számolt be a nyomda tevékenységéről. A részletes beszámoló nemcsak az eredményeket tartalmazta. Őszintén rámutatott a Braille-nyomda problémáira is és kérte a Központi Elnökséget, hogy legyen segítségére a gondok megoldásában. A nyomda dolgozói nagy szorgalommal teljesítik feladataikat - ezt olvasóink is tapasztalhatják - hiszen kiadványaink időben elkészülnek.

A 3. napirendi pontban a stúdió vezetője, Pálffy Lászlóné számolt be munkájáról. A stúdióban ketten dolgoznak. Évente 1.200 órát fordítanak másolásra, 700 órát pedig a felolvasásokra. Párhuzamosan történik a normál és kazettás művek felvétele, másolása. Mintegy 45-50 könyv készül el évenként. Nagy gondot jelent, hogy a másológép nem jó, ezért sok időt kell eltölteni javításokkal, pótlásokkal. A Központi Elnökség, a nyomdavezető és a stúdióvezető beszámolóját megvitatta és elfogadta.

Ezután került sor lapunk, a "Vakok Világa" című folyóirat munkájának és fejlődésének részletes elemzésére. A téma dr. Szabó Károly elvtárs javaslatára került napirendre és az ő vezetésével egy háromtagú bizottság vizsgálta meg a kérdést. Az Elnökség dr. Szabó Károly által beküldött írásos anyagot, majd a bizottság másik két tagjának, Finta István és Kiss János elvtársaknak szóbeli kiegészítését, valamint a szerkesztő részletes írásbeli beszámolóját meghallgatta, majd megvitatta. Megállapította, hogy az utóbbi években lapunk folyamatosan fejlődött, cikkei színvonalasabbak lettek, nyolc új rovat indult, amelyek elnyerték az olvasók tetszését. Hogy néhányat említsünk: igen népszerű a közlekedési, a technikai és az "Életemről - munkámról" című rovat. Az Elnökség végül is megköszönte a szerkesztő munkáját és megállapította, hogy lapunk teljesíti hivatását, eljutva az olvasókhöz cikkeivel, mindenről sokoldalú tájékoztatást nyújt.

A 4. napirendi pontban a lakásügyi bizottság javaslatát hallgatta és vitatta meg az Elnökség. Az előadó Szemerédi István volt, aki az írásban benyújtott javaslatot szóban is kiegészítette. A javaslatot a Központi Elnökség egyhangulag elfogadta.

Ezután könyvkijelölésre került sor a Braille- és Hangoskönyvtár részére, majd tizennégy bejelentés következett. Ezek közül egynéhányat emelünk ki. Először dr. Vas Tibor elnök adott tájékoztatást, hogy milyen értekezletek várhatók a közel jövőben nemzetközi szinten. Szemerédi István bemutatta az Elnökségnek a Kiss Sándor alezredes elvtárs által elkészített sikírúshoz alkalmas táblát, amely a felnőttségkorban megvakultak számára lehetőséget nyújt arra, hogy vakon ceruzával vagy golyóstollal írni tudjanak.

A továbbiakban a Központi Elnökség a megyei szervezetektől érkezett javaslatokat vitatta meg, döntött a felterjesztett pártoló tagok felvétele ügyében és meghallgatta dr. Bódi István főtitkár bejelentéseit.

Pontírásban elkészült Szövetségünk Alapszabálya és 3.- Ft-ért kapható Budapesti és Pest Megyei Szervezetünkénél. Gál Imre tanár elvtársat megbizta szövetségünk a rövidírást oktató tankönyv elkészítésével.

A sok napirendi pont és bejelentések után az ülés az elnök zárszavával ért véget.

Megyei Szervezeteink életéből:

Három tudósítás Szabolcs-Szatmár megyéből

Április 13-án került sor klubhelyiségünkben Perecsényi Jenőnek, a megyei kórház párttitkárának külpolitikai tájékoztatójára. Az események sokaságát képtelenség lett volna összefoglalni. Ezért csak néhány fő téma folyamatát, várható alakulását elemezte. Foglalkozott a Carter adminisztráció tevékenységének pozitív és negatív vonásaival. Megállapította, hogy az új elnök lépései ellentmondásosak, több választási ígéretével élesen szembefordult és ezzel mély csalódást okozott. Beszélt a közel-keleti helyzet rendezésével kapcsolatos amerikai, izraeli, arab és palesztin elképzelésekről. Hangsúlyozta a Szovjetunió javaslatainak jelentőségét, melyek a közel-keleti problémák igazságos rendezésére irányulnak. Rámutatott a közelgő belgrádi konferencia körüli negatív nyugati propaganda hátterére. Kiemelte, hogy mennyire fontos az európai béke és biztonság tovább erősítése.

Tagtársaink nagy érdeklődéssel várják Perecsényi elvtárs további előadásait. Bizunk benne, hogy még sok hasonló élményben részesülünk.

Május 1-re, a munkásosztály legnagyobb ünnepére április 28-án emlékeztünk. Kasza Sándor, a borbánvai Művelődési Ház igazgatója, TIT előadó, volt az ünnepi szónok. Felidézte a munkásmozgalom történetének kiemelkedő eseményeit. Aláhuzta, hogy a Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelmével alapvetően megváltozott a világ proletáriátusának harca az elnyomók ellen. Példákkal bizonyította, hogy dolgozó népünk mennyi új létesítménnyel köszönti a 33-ik szabad május elsejét.

Az előadás utáni hangulatos műsornak nagy sikere volt. Gazdagította a programot a vendégszereplő egészségügyi szakiskola kamarakórusa. A közönség örömmel köszöntötte az üde, csengő hangú lányokat és a hangulatos műsorszámokat.

Kulturcsoportunk megkezdte ez évi vidéki szerepléseit. Április 23-án Kisvárdán lépett fel az együttes az I. Általános Iskola nagytermében. A körzeti tagokon és kísérőiken kívül bőven akadt érdeklődő a város lakói között is. Ilyen zsúfolt nézőtér még egyik körzeti csoportunknál sem fogadott bennünket. A közönség mohó kíváncsisággal figyelte előadásunkat. Prózaí szereplőinket lelkesítette, hogy megértették mondanivalójukat. Ebben a környezetben élvezet volt szerepelni. Ilyen mintaszerű szervezőmunkát csak az végezhet, aki családtagként él a reábizott körzet sorstársai között. Ezért a nagyszerű munkáért teljes elismerés illeti a Központi Elnökség és a megyei vezetőség tagját: Kalapos Bélánét, aki egyben a vendéglátó körzetnek is vezetője.

A közönség három ízben is hallhatta énekkarunkat Kovács László karnagy vezetésével.

Az elhangzott négy költeménynek, három jelenetnek, négy énekszónak zongorakísérettel, furulya, zongoraduónak, harmonikának és zongoraszólonak nagy sikere volt. Nagy elismerést jelentett számunkra, hogy a Vasipari KTSZ elnöke előadás után, komolyan érdeklődött egy náluk megrendezendő vendégszereplés feltételei iránt.

Molnár Zoltán

Két tudósítás Csongrád-megyéből:

1977. április 28-án a Vakok és Gyengénlátók Csongrád Megyei Szervezetének kulturcsoportja új műsorral kedveskedett a szegedi Vakok Intézetének kulturtermében, az intézeti gondozottaknak, vezetőinek és dolgozóinak. E sorok írója üdvözölte a hallgatóságot, mint műsorközlő.

A műsor első részében kórusművek, szavalatok és zongoraszámok hangzottak el, míg a második részben a vidámság, a humor, örökzöld melódiák, régi szép operettrészletek, humoros jelenetek, versek, magyar nóták,

csárdások és cigánydalok kaptak helyet. Felléptek: Áchim Mária, Ballai István, Kádár László, Mihályi István, Rózsahegyi Sándor és Török Gyula, akiket nagy tapssal jutalmazott a hallgatóság jól sikerült szereplésükért. Zenei kísérők: Kádár László, Mihályi István és Rózsahegyi Sándor voltak.

A kedves kis műsor befejeztével Kiss Róza, intézeti gondozott a meghatottság szavaival köszönte meg a kulturcsoport valamennyi tagjának szereplését, fáradhatatlan munkáját s kérte őket, hogy a jövőben is jöjjenek körükbe.

Ugy vélem, hogy az előadógárda, műsorával nagyban hozzájárult az intézeti gondozottak életkedvének vidámabbá tételéhez.

Május 7-én, szombaton Csongrád Megyei Szervezetünk, szegedi klubhelyiségében tartotta ez évi első klubdélutánját. A kulturcsoport, kis változásoktól eltekintve, ugyanazt a műsort mutatta be, mint a Vakok Intézetében történt fellépésük alkalmával. A programhoz csatlakozott egy Anyák Napját köszöntő kedves összeállítás is. Az előadás után a megjelentek vidáman szórakoztak, táncoltak, énekeltek. A hangulatos zenét Kádár László, Mihályi István és Rózsahegyi Sándor szolgáltatta.

Barna Mihály

Hajdu-Bihar megyei tudósítás.

Hajdu-Bihar Megyei Szervezetünk kulturcsoportja 1977. május 15-én Debrecenben, a Kossuth utca 1. szám alatt lévő Építők Székházában jól sikerült előadást tartott.

A csoportnak ebben az évben ez volt az első fellépése. amire hónapokig tartó szorgalmas munkával és nagy izgalommal készült fel.

A kabaréjelenetek, villámtréfák és zeneszámok gyorsan, gördülékenyen váltották egymást.

Donkó Jenő szellemes, vidám konferansza hangulatosan kötötte össze az egyes műsorszámokat.

A szereplők: Agárdi Mihály, Csapó Béla, Kardos György, Markella István, Markella Istvánné, Nagy Mária, Pálffi Ferenc, Osváth Istvánné tudásuk legjavát adták: mókáztak, játszottak. A háromtagú zenekar játékával vidám, pezsgő hangulatot teremtett. Az együttes tagjai: Merz Csaba, Molnár László és Szuromi Sándor. Ez utóbbinak nagy sikere volt saját szerzeményű táncdalaival.

A termet zsufolásig megtöltő közönség nagyon jól szórakozott és sok tapssal honorálta az előadókat.

A kulturcsoport további tervei közt szerepel május 22-én egy miskolci vendégszereplés, majd június 4-én Szegedre mennek, ahol a csongrádi sorstársak előtt lépnek fel.

A kulturcsoport vezetője Csengeri Józsefné, aki már 20 éve foglalkozik az együttessel, nagy szeretettel és fáradtságot nem ismerve tanítja a fiatal tagokat.

Szonda Klára

- . -

Szürke szelíd nap volt

Alekszandr Blok

Szürke, szelíd nap volt s haloványra festve
mint bágyadt női kéz kelt a beteg estve.

Eldugták a szívük, szobákba siettek,
szomorúak voltak. a gyásztól ijedtek.

Már nem is köszöntek, a szót se akarták,
a kacajt márványló vállal eltakarták.

A kivágott ruhák hideg díszekkel
fagyosan csillogtak, mint a kigvópikkely.

Asztalra hajoltak és a láz viharzott,
frizurák suroltak egy-egy tüzes arcot.

Szivek-szemek égtek - s a vágyak - ez éjen
csak a kert, csak a kert, az hallgatott mélyen

Egyszerre mint jelre elment a sereglet,
hosszu fehér ruhák a lépcsőn lebegtek.

Eltűntek a kertben, az éjbe reszketeg,
szégyenkező bibor festette az eget.

Véres csillag lobbant a vén erdő megett.

Fordította: Kosztolányi Dezső

Vak költők versei

Ihász Kovács Éva:

J Ó Z S E F A T T I L A

Glóbuszra-tüzött, ég-nagy Fejfa;
vérpalástos golgothás Bárány;
világ gyásza, csontból-vert ékszer:

ATTILA

megmenthette volna egyetlen piros
kendőlobogás a jövőből: vagy egy
emberi szó: együttérzésből-kivirágzott.
S mi hallgatagok voltunk irántad és
nem láttuk a reggel ígéretét parazsas

üdvként az

alkonyat-lobogásból; túrtük, hogy
sinek közé taszítson a kéz a
bilincseink nehéz kulcsait őrző...
akkor kevesebben voltunk és nem
észleltük a közelgő Hajnali Álmat,
csak a saját összeomlásunk figyeltük

merev arccal és elnyeltük feltörni-kész
szavainkat mint az anyaföld

tébés

halottaink sokaságát ....

A jövendő Biborország küszöbénél
sorba járulunk ravatalodhoz:
tollal és szavakkal hamvazkodva,
örök szivedből minden mozdulatunkra
csordul a vér s nem a
kényszerületlen tetemrehívásért,
de lehajtjuk komor fejünket,
mert tudjuk, többet kellene
tennünk most is: úgy, ahogy
te tanítottad, ATTILA és mert
felelősséget érzünk a halálodért
-- helyettük is. --

- . -

Dr. Vas Tibor:

A RYAD-i értekezletek

F.év márciusában, Ryad-ban /Szaudi-Arábia/ tartotta az International Federation of the Blind /a Vakok Nemzetközi Szövetsége és a WCWB/ a Vakok Jóléti Világszervezete/ Végrehajtó Bizottsága ülését. Az IFB ülésén 15, a WCWB ülésén 30 delegátus jelent meg és az öt világrészt képviselték.

Az IFB-nek jelenleg 57, a WCWB-nek 67 államban van tagszervezete az öt világrészben. különösen a fejlődő országok látási fogyatékos szervezetei lépnek be e nemzetközi szövetségbe. 1976-ben létrehozták a Kelet-ázsiai Bizottságot, melyben 12 állam vakügyi szövetsége vesz részt. Ez a bizottság a távol-keleten végez szervező munkát. Elnöke: Lal Advani /India/. Az IFB végrehajtó bizottsága örömmel üdvözölte, hogy az NSZK, Franciaország és Anglia a fejlődő országokból meghívják vakügyi szakembereket, hogy országukban tanulmányozzák a vakügyi helyzetet, az IFB a jövő központi feladatának tekintik az afrikai vakok helyzetének megjavítását.

Az IFB és a WCWB Végrehajtó Bizottsága baráti légkörben együttes ülést tartott, amely a fejlődő országok segítségét hangsúlyozta.

1979-ben az IFB Szenegalban, a WCWB pedig Nigériában fogja legközelebbi közgyűlését tartani. A szaudi-arábiai kormány bőkezű vendéglátással fogadta az értekezlet résztvevőit.

A WCWB Végrehajtó Bizottságának egyik határozata

A WCWB Végrehajtó Bizottsága az értekezleten örömmel állapította meg, hogy az 1975 november havában Belgrádban tartott, a látási fogyatékos nők problémáival foglalkozó kongresszus anyagát a Jugoszláv Vakok Szövetsége angol nyelven nyomtatásban megjelentette. A kongresszust a WCWB és az IFB /a Vakok Jóléti Világszervezete és a Vakok Nemzetközi Szövetsége/ közösen rendezte.

A Végrehajtó Bizottság a kongresszus ajánlásai alapján az alábbi határozatot hozta:

- 1./ A világon több mint 16 millió vak él és ennek több mint a fele nő.
- 2./ A látási fogyatékosok több mint 70 %-a megmenthető, betegségük orvosolható.
- 3./ A látási fogyatékos nők a tanulás, a rehabilitálás és a munkába helyezés tekintetében sok országban hátrányosabb helyzetben vannak, mint a látási fogyatékos férfiak. És vannak országok, ahol teljesen háttérbe vannak szorítva.
- 4./ Érvényesíteni kell azokat a határozatokat, amelyeket 1975. június hónapban, Mexicóban, A Nők Világkongresszusán hoztak.

- 5./ A nők jogait megállapító deklarációt ki kell egészíteni olyan intézkedésekkel, amelyek a látási fogyatékos nők speciális érdekeit védik.
- 6./ A látási fogyatékos nők csak speciális tanulás és rehabilitáció segítségével gyakorolhatják jogaikat, érhetik el a társadalmi integrációt.

A konferencia az alábbiakat javasolja:

- 1./ Az ENSZ és szakosított szervei, valamint egyéb nemzetközi szervezetek hozzanak olyan speciális intézkedéseket, amelyek a vak és gyenglátó nők helyzetén javítanak.
- 2./ Az ENSZ által szervezett, Mexicóban tartott "Nők Világkongresszusa" határozatait megfelelően kell alkalmazni és kiegészíteni a vak és gyenglátó nők javára.
- 3./ A kormányok tekintsék feladatuknak az oktatás, az egészségügy, a társadalombiztosítás és a család vonatkozásában olyan intézkedések meghozatalát, amelyek a látási fogyatékos nők érdekeit szolgálják.
- 4./ Ajánlja a nemzeti és nemzetközi szervezeteknek, amelyek a látási fogyatékos nők érdekében dolgoznak, hozzanak olyan intézkedéseket, amelyek e nők érdekeit szolgálják, vizsgálják meg a látási fogyatékos nők rehabilitálásának, oktatásának, kulturális tevékenységének és alkalmaztatásának problémáit. Dolgozzanak ki programot ezeken a területeken és szükség szerint szervezzenek a látási fogyatékos nők érdekét szolgáló központokat.
- 5./ Hívja fel a kormányok és a látási fogyatékosok jóléti szervezeteit, hogy a többszörösen fogyatékos nők speciális szükségleteiről gondoskodjanak.
- 6./ Ajánlja a látási fogyatékosok érdekét szolgáló szervezeteknek, hogy interdiszciplináris szervezeteket hozzanak létre a látási fogyatékos nők vakságának megelőzésére és gyógyítására.
- 7./ Hívja fel a kormánysszervek és az ENSZ speciális szerveinek figyelmét arra, hogy a tömegkommunikációs eszközök segítségével informálják a közvéleményt a fogyatékosok képességeiről és védjék meg emberi méltóságát.
- 8./ Nagyon ajánlja a látási fogyatékos nőknek, hogy aktívan vegyenek részt a látási fogyatékosok és a látási fogyatékosok érdekében működő szervezetek munkájában. Az értekezlet felhívja a tagszervezeteket arra, hogy évenként tegyenek jelentést a fenti határozatok végrehajtásáról.

A fentiekén felül foglalkoztak még a vakság megelőzésének, a látási fogyatékosok oktatásának, munkába helyezésének, integrációjának problémáival és a látási fogyatékosok helyzetével a fejlődő országokban.

A kulturbizottság munkájáról.

A WCWB Végrehajtó Bizottsága az értekezleten foglalkozott a kulturbizottság kérdésével, amelynek elnöke donna Dorina de Gouves Novill /Brazília/, aki egyben a WCWB alelnöke is.

A kulturbizottságon belül az alábbi albizottságokat hozták létre:

- 1./ A Braille-írás albizottsága. Elnöke: dr. Walter Cohen /Délafrikai Köztársaság/.
- 2./ Matematikai, kémiai és egyéb tudományos Braille-írás albizottsága. Elnöke: Francisco Rodrigues /Spanyolország/.
- 3./ Braille-kottírás albizottsága. Elnöke: Prof. Guglielmo Vassio /Olaszország/.

- 4./ Hangoskönyv albizottság. Elnöke: Heynes /USA/. Ebben az albizottságban tag a magyar tagszervezet képviselőjében dr. Vas Tibor professzor.
- 5./ Mechanikai Braille előállítás és szétosztása albizottsága. Elnökét a Német Szövetségi Köztársaság fogja kijelölni.
- 6./ Computerrel kapcsolatos albizottság: elnök Derrick W. Croisdale /Anglia/.

- . -

Suti Lajos:

A Szegedi Fonalfeldolgozó Vállalat kitüntetése

A Könyvüipari Minisztérium és a HVDSZ Központi Elnöksége, 1976. évi eredményei alapján a Szegedi Fonalfeldolgozó Vállalatot "kiváló vállalat" címmel tüntette ki.

A vállalat eredeti tervét 104.8 %-ra teljesítette. A bázishoz képest 96.4 %-os létszámmal érte ezt el, melynek eredményeként az egy munkásra eső termelési érték 111.8 %-kal nőtt.

Az előirányzott 8.400.000 Ft nyereséget 11.041.000 Ft értékben teljesítették, ugyanakkor - az 1976. végén kapott bérpreferencia eredményeként - a vállalati átlag bérszínvonalat a bázishoz képest 108.3 %-ra túteljesítették.

Lényegesen javult 1976-ban a dolgozók szociális helyzete, ugyanúgy a munkakörülmények is. Ezek javítására a múlt évben saját erőből a vállalat több mint 1.000.000 Ft-ot fordított. Felújították és bővítették a női- és férfi öltözőket, fürdőket, mosdókat, a vállalati ebédlőt. Új, egészségesebb munkatermet kapott a fonalmentő részleg és a szövő-előkészítő. A munkatermekben a gumipadlókat parkettára cserélték ki. Fenti intézkedések eredményeként lényegesen csökkent az üzemi balesetek száma. Amíg 1975-ben a vállalatnál 19 baleset történt, mely 493 kieső munkanapot jelentett, addig 1976-ban csak 7 üzemi baleset fordult elő, a kieső napok száma 199 volt.

Igen szép eredményt ért el a vállalat a munka- és üzemszervezésben is. Ennek keretében - kiesés nélkül - kicserélték a teljes orszózó gépparkot, mely minőségi javulás mellett lényegesen csökkentette mind a zajszintet, mind a porképződést. Lényegében befejeződött a kötőrészleg automata gépekkel való ellátása, mely ugyancsak minőségi javulást eredményezett, lényegesen javult a termelékenység, hiszen egy gép helyett egy dolgozó négy gépet kezel, és így a csökkent munkaképességük részére alkalmassá vált a munkaterület.

A munkaverseny-mozgalom mennyiségileg és tartalmilag igen sokat javult a múlt évben. Tizenkét brigád nevezett be a versenybe, ezek közül 7 brigád ért el különböző címet. Egy brigád a megyei munkásműveltségi vetélkedőn második helyezett lett.

Lényegesen szélesedett az üzemi demokrácia is a vállalatnál: negyedévenként minden alkalommal megtartották a műszaki konferenciát, részlegenként a termelési tanácskozást, a szocialista brigádok vezetőinek tanácskozását.

Ugyancsak megtartották az ifjúsági parlamenteket, továbbá a bizalmi és művezetők tanácskozását. Az említett eredményeken felül az elmúlt évben tartalmában javult a vállalatnál folyó rehabilitációs munka. Lényegesen túteljesítették a szociális tervekben előirányzott elképzeléseket, nőtt a különböző oktatásba - képzésbe bevontak száma, tartalmasabb lett a politikai- és tömegoktatás színvonala. eredményesebb lett a fiatalokkal és a női dolgozókkal való foglalkozás.

A vázlatosan felsorolt eredmények a felettes szervek megítélése szerint is alapot adtak ahhoz, hogy ezt az igen magas kitüntetést a vállalat kiérdemelte.

1976. április 30-án 18 órai kezdettel az Ujszegedi Liget vendéglőben meghitt ünnepség keretében adták át a vállalat vezetőinek a "kiváló vállalati" oklevelet. Az ünnepségen képviseltette magát a Könnyűipari Minisztérium, a HVDSZ Központi Elnöksége, a Megyei-, Városi Pártbizottságok, a Tanács Ipari Vállalatainak Pártbizottsága, az SZMT és HVDSZ Megyei Bizottsága, a Csongrád Megyei-, valamint a szegedi Városi Tanács, továbbá Szövetségünk Csongrád Megyei Szervezetének vezetősége is.

Az ünnepséget Kecskeméti Sára, a vállalat SZB titkára nyitotta meg, majd dr. Jáksó László igazgató méltatta a vállalat múlt évi eredményeit. Az oklevelet Tokai József elvtárs, - a HVDSZ Központi Elnöksége és a Könnyűipari Minisztérium képviselőjében - meleg szavak kíséretében adta át a vállalat igazgatójának, négy vállalati dolgozó részére a "Könnyűipar Kiváló Dolgozója" jelvényt és oklevelet is ő nyújtotta át. Ezután Prágai Tibor elvtárs, szegedi Városi Tanács elnökhelyettese gratulált a vállalat kollektívájának, és a vállalat vezetőinek jutalmakat adott át. Majd dr. Jáksó László igazgató elvtárs nyújtotta át - meleg köszönő szavak kíséretében - a vállalat Párt- és SZB titkárainak: Királyházi Ferencnének és Kecskeméti Sárának a vállalat kiváló dolgozója oklevelet és vele járó jutalmakat. Ezt követően további 157 vállalati dolgozó kapott pénzjutalmat. A kitüntetettek és jutalmazott dolgozók együttesen több mint 83.000 forintot kaptak.

Az ünnepély után vacsora következett és a résztvevők jó hangulatban maradtak együtt.

Május 1-én a vállalat dolgozói közül igen sokan vonultak fel a szegedi "kiváló vállalatok" között, bizonyítva a dolgozók politikai érrettségét és szolidaritását.

Szívvel gratulálunk a vállalat kollektívájának a magas kitüntetéshez és kívánjuk, hogy a továbbiakban is hasonló sikereket érjenek el.

- . -

Dr. Falvai Ferenc: Jogi rovat

Új jogszabály a közérdekű bejelentésekről és panaszokról

/II. rész./

Ha a vizsgálat megállapítása szerint a közérdekű bejelentés alaposnak bizonyult, gondoskodni kell a közérdeknek megfelelő állapot helyreállításáról, továbbá a feltárt hibák okainak megszüntetéséről, valamint az okozott sérelem orvoslásáról és indokolt esetben a felelősségrevonás kezdeményezéséről.

A törvény védi a közérdekű bejelentést tevő személyeket és leszögezi, hogy gondoskodni kell a közérdekű bejelentést tevőket ért esetleges hátrány haladéktalan megszüntetéséről és a hátrányt szenvedett személy megfelelő elégtételben való részesítéséről, s az esetleges kártérítésről. Bizonyos esetekben a közérdekű bejelentés olyan körülményeket tár fel, melyek kapcsán indokolt a bejelentéssel élő személy nevének közzététele. Emiatt úgy rendelkezik a törvény, hogy a közérdekű bejelentést tevő kérheti, hogy az eljárás során ne fedjék fel kilétét.

A közérdekű bejelentések előterjesztőinek védelmét szolgálja a törvénynek az a további rendelkezése is, mely szerint az illetékes miniszter, a Központi Népi Ellenőrzési Bizottság elnöke, továbbá a tanácsi felügyelet alá tartozó szerveknél a Fővárosi-, illetve a Megyei Tanács elnöke felfüggesztheti állásából azt, aki a törvényes állapot helyreállítására irányuló kötelességének nem tesz eleget.

A törvény külön foglalkozik a panaszokkal. Panasznak minősül minden olyan kérelem, mely egyéni jogsérelem megszüntetésére irányul, feltéve, hogy a sérelem kiküszöbölésére más jogi lehetőség nincs. A panasz a közérdekű bejelentéstől abban tér el, hogy individuális jogsértés kiküszöbölésére, illetve érdekvédelmére irányul. A panaszok elintézése is kötelező és az ezekkel kapcsolatos vizsgálatnál általában a közérdekű bejelentésekre vonatkozó szabályok irányadóak /az intézkedési határidő, az okozott hátrányok megszüntetése, stb./ A panaszok kapcsán az eljárás az érintett szerv vezetőjének hatáskörébe tartozik. Amennyiben a fent említett vezető intézkedését a panasztevő nem tartja kielégítőnek, kérelmére a panaszt felülvizsgálat keretében a felettes szerv intézi el. Az időmulás reális hatásának figyelembevételét szolgálja az a rendelkezés, mely szerint mellőzhető a panasszal kapcsolatban a vizsgálat megindítása, ha a panasztevő a sérelmezett tevékenységről, illetve mulasztásról történt tudomásszerzés idejétől számított 6 hónap elteltével terjesztette elő panaszát, egy éven túl előterjesztett panaszok esetében a beérkező panaszt érdemi elbírálás nélkül el kell utasítani.

- . -

Dr. Domonkos János: "Életemről, munkámról".

Munkájának alapja: a vakügy területén kifejtett tevékenység
Bemutatjuk dr. Solymos Gyulát

Az emberek nagyjából kétféleképpen vélekednek a gazdasági vezetők-ről.

Az egyik tábor azt tartja, hogy vezetni könnyű is meg nehéz is. Könnyű, mert ugysis mindent megmond, előír és számonkér a "felsőbbség"; és nehéz, mert mindent előírnak, megmondanak és szabályoznak, mert mindig és mindenkihez alkalmazkodni kell.

A másik tábor, a vezetői munkát elintézi egyetlen nagyvonalu kézle-gyintéssel, mondván: "dirigálni azt a legkönnyebb..."

Ki tudja, miért, az emberek a gazdasági vezetők beosztását és munkáját nem egyfajta szakmaként, hivatásként itélik meg, hanem akként, mintha a vezetők kizárólag valamiféle tiszteletbeli és inkább csak jutalomként kapott megbízatást látnának el.

Sok ezzel kapcsolatos téves nézetet eloszlathat dr. Solymos Gyula, a Fővárosi Kefe- és Seprügyártó Vállalat igazgatójának életéről, munkájáról szóló gondolatsor.

"1919. május 31-én születtem Budapesten. Nyolcan voltunk testvérek. Szűkös, rossz anyagi körülmények között éltünk. Születésem óta oly mértékben csökkent a látásom, hogy iskoláimat részben a budapesti, részben a bécsi vakok intézetében végeztem. Különösen szívesen gondolok arra az időszakra, melyet a bécsi intézetben töltöttem 1931-38-ig, mert korszerű pedagógiai eszközök alkalmazásával gondoskodtak a növendékekről. Az intézet nemzetközi jellegű volt, ezért az iskolai évek odakint színesen, érdekesen és mozgalmasan teltek.

Viszonylag gyenge fizikumú és alkatú gyermek voltam, ezért pályaválasztáskor - a lehetőségek között - a zene felé vonzódtam. Zongora szakos tanulóként két akadémiai évet végeztem. Tanulmányaimat kényszerűségből kellett megszakítanom."

Ezek az évek végképp eldöntötték, hogy nem tud komoly zene nélkül élni és Solymos Gyula doktornak ma is a legnagyobb élményt és szórakozást elsősorban a klasszikusok: Bach, Haydn, Schubert és a legjobban hozzá nőtt Beethoven zenéje jelenti. 1938-ban a bécsi intézetben zongora versenyt rendeztek és az op. 90 e-moll szonátával egy bronz Beethoven szobrot nyert, melyet a mai napig féltve őriz.

Bécsben különböző politikai áramlatokkal ismerkedett meg, amelyek zömmel marxista jellegűek voltak és megalapozták későbbi világnézetét.

1937-38-ban - a zongoratanulás mellett - gyógymasszóri tanfolyamot végzett. Amikor végleg eljött Bécsből, ez volt egyetlen kenyérkereseti lehetősége. 1939-49-ig a Szabolcs utcai Kórház fizikóterápiáján dolgozott gyógymasszörként. Megismerkedett a különböző gyógyászati eszközökkel és jóleső érzés töltötte el, amikor egy-egy beteg, elesett ember gyógyulásához hozzájárulhatott.

1938-45-ig terjedő időszak nehéz periódusa volt életének. A döntő fordulatot az ország felszabadulása hozta. Már a 40-es években sikerült illegálisan dolgozó kommunistákkal kapcsolatot teremtenie. Ekkor már rendszeresen és céltudatosan "szivta magába" a marxizmust. 1945-ben tagja lett a Magyar Kommunista Pártnak.

Életének a zenével való összefüggését már említettük. A politikai munka is szorosan hozzánőtt és a mai napig élettevékenysége fontos részét jelenti.

"1945-50-ig tartó, ugynevezett hősi korszakban különböző politikai munkát végeztem. Voltam falujáró, házi agitátor, Szabad Nép terjesztő. Leginkább a propaganda munkában találtam meg helyemet. Különböző foku és szintű szemináriumokat, konferenciákat tartottam és tartok. 1957-ben érezve, hogy a marxizmus-leninizmus tudományát sikeresen csak magas fokon lehet jól gyakorolni: elvégeztem a Marxizmus-Leninizmus Esti Egyetemét. Érdeklődésem a politikai gazdaságtan és a filozófia felé irányult. Értékesek a tapasztalataim, melyeket a különböző üzemekben végzett pártmunka során szereztem. 1949 óta az MSZMP XIV. kerületi bizottságának külső munkatársa vagyok. Vallom, hogy a szocializmus építésében, a politikai munkában a marxizmus-leninizmus tanításai és alkalmazása nélkülözhetetlenek."

Dr. Solymos Gyula életének és munkájának alapja a vakügy területén kifejtett tevékenység.

1949-ben - a két munkáspárt egyesülésének időszakában - minden párttaggal külön-külön beszélgettek és ekkor vetődött fel, hogy a gyógymasszóri tevékenység helyett másirányú munkát végezzen. Szívesen működött közre abban az akcióban, amely a vakok és gyengénlátók foglalkoztatását célozta. Jól ismerte az akkori viszonyokat és tudta, hogy a Vakokat Gyámolító Országos Egyesület nem képes ezt a fontos feladatot megoldani. A bizottság javaslatára elkészített egy előterjesztést a Párt Központi Bizottsága, Közgazdasági Intézetéhez, melynek Friss István volt az igazgatója. A javaslat feltárta a szociális viszonyokat, melyek közt a sorstársak akkor éltek, amely nyomasztó munkanélküliséget és nélkülözést jelentett. A javaslatban egy állami vállalati forma megteremtését is ajánlotta és kedvező fogadtatásra talált.

1949. május 27-én szociális titkárként kezdett dolgozni a Vak és Siketnéma Állami Felügyelőségen. Itt a sorstársak munkába helyezésével foglalkozott. Sok ellenállást kellett leküzdenie egy-egy munkahely megszerzéséhez.

"1949. augusztusában váratlanul ért egy behívás a Népjóléti Minisztériumba. A személyzeti és üzemgazdasági főosztályon közölték, hogy a párthoz beküldött javaslat alapján, a népjóléti miniszter utasításával néhány napon belül a Népgazdasági Tanács Vakokat Foglalkoztató Nemzeti Vállalat néven új vállalatot alapít, igazgatójának pedig engem választottak ki. Ennél nagyobb meglepetés még életemben nem ért. Hirtelen nem tudtam nyilatkozni. Három nap türelmi időt kértem a végleges válaszadásig. Ratkó Anna népjóléti miniszter végül is 1949. szept. 1-el kinevezett igazgatóvá, amely funkciómat a mai napig is betöltöm."

Néhány lelkes sorstárssal, nagy akarással, elszántsággal és energiával fogtak hozzá az új vállalat felépítéséhez. Számtalan nehézséget, akadályt kellett legyűrniük. Az a vágy fűtötte őket, ország-világ előtt bizonyítsák, hogy a vakok és gyengénlátók is képesek állami vállalat keretében, a tervgazdálkodás követelményei szerint, jó munkát végezni, megfelelni azoknak az elvárásoknak, melyeket a társadalom és a népgazdaság velük szemben támaszt.

Az eltelt 28 év sikereit és eseményeit egy cikk keretében nem lehet felidézni. Csupán néhány legjelentősebb esemény felvillantására szoritkozhatunk. A vállalat első termelési sikerei már 1949-ben, a szocialista munkaverseny megszervezése nyomán keletkeztek. Elterjedt a Sztahanovista mozgalom és eredményeként az első vak sztahanovisták kitüntetése. Termelő munkája elismeréseként Lengyel Pál sorstárs kapta az első kormánykitüntést. A termelés korszerűsítése, a gépek alkalmazása eredményeképpen 12-szer nyert élüzem címet a vállalat. 1958. nov. 1-én a Laky Adolf utcában átadták - az azóta kefepalotának becézett - új üzemi épületet, amely nemcsak Magyarországon, hanem nemzetközi vonatkozásban is az első korszerű munkahely volt a vakok számára. Az új épület egyben a párt és állam elismerését is reprezentálja azért a szorgalmas munkáért, melyet a vállalat dolgozói évek óta a tervek teljesítésében és teljesítésében fejtenek ki. Ezután felgyorsult a fejlődés. A régi, kézimunka-jellegű, nehéz fizikai munkát igénylő tevékenység helyett mind több munkát könnyít a modern gép.

A hatvanas évek elején nagy győzelmet jelentett a vakügy számára, hogy korlátlanul munkába tudja helyezni a jelentkező sorstársakat. A vállalat kapui is nyitva állanak minden sorstárs számára. A vállalat fejlődését jelzi, hogy míg 1949-ben mindössze 5 millió forint körüli termelési értéket hozott létre, addig 1977-ben már 83 millió 700 ezer a terv.

A vállalat fejlődésével egyidejűleg az igazgatónak is tanulnia, fejlődnie kellett. Különböző gazdasági, számviteli tanfolyamok elvégzését követően Solymos Gyula az ELTE Jogi Karán jogi doktori címet szerzett. Disszertációja címül is a vakok foglalkoztatását választotta.

"Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségéhez szoros szálak és baráti kapcsolatok fűznek. A szövetségnek 1938 óta vagyok tagja. Az autonómia visszanyerésétől szoros kapcsolatban vagyok a budapesti és számos vidéki helyi csoporttal. Több cikluson keresztül - a mai napig - tagja lehetek az országos elnökségnek. Az évek során számos szocialista és tőkés országban jártam, ahol a vakügyet, különösképpen a vakok foglalkoztatását tanulmányoztam."

Dr. Solymos igazgató azt vallja, hogy a vakok foglalkoztatását az egyetemes komplex vakügynek kell felfogni. Immár három évtizede ezt az ügyet szolgálja. Hangoztatja, hogy a vakügyhöz a jól megfontolt, jól szervezett elképzelések mellett nagyfokú humánus, az ügy iránti szeretet, a nemlátó embert megbecsülő, őt tisztelő felfogásból kell kiindulni. Szereti a vak embereket és képesnek tartja őket nagy teljesítmények elérésére. A vállalatnál eltöltött évtizedekben és a szövetségben végzett munka során több ezer sorstárssal került kapcsolatba és mindig az vezet, ahol csak lehet segítsen és könnyítsen sorsukon.

Ha visszatekint eddigi életpályájára, akkor megnyugvással veheti tudomásul, hogy a vakok érdekében végzett eddigi tevékenysége is eredményekben gazdag. Az állami és társadalmi szervek nem fukarkodtak az erkölcsi elismerésekben. Több miniszteri kitüntetés után 1953-ban a Szocialista Munkáért Érdemérmét, 1958-ban a Munka Érdemérmét, a vállalat 25. éves fennállása alkalmából pedig a Munka Érdemrend arany fokozata kitüntetését kapta. 1970-ben a felszabadulás jubileumi kitüntetésében részesítették. 30 éves propagandista tevékenysége elismeréseként a Budapesti Pártbizottság Kiváló Propagandista emlékéremmel jutalmazta. Büszke rá és külön becsben tartja a Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége elnöke által adományozott L. Braille emlékérmét.

Dr. Solymos Gyula rendszeresen ír tanulmányokat és cikkeket a vakok foglalkoztatásának témakörében a hazai és külföldi folyóiratok részére. Gazdasági munkája mellett rendszeresen végez pártmunkát, a Vakok és Gyengénlátók Szövetségében végzett tevékenysége mellett képviseli a vakügyet a Magyar Rehabilitációs Társaságban és a Szociális Rehabilitációs Szövetségben; szakterületét illetően pedig a Faipari Tudományos

Egyesületben is dolgozik.

Az emberi értékekben és nemes érzelmekben gazdag vállalati igazgatóhoz még egy kérdésem van:

Mi a legfőbb kívánsága?

"Szeretnék még sokáig a vakügy érdekében tevékenykedni."

- . -

Gerdelics Ferenc: Közlekedési rovat

VISELD A FEHÉR BOTOT!

Tájékoztató városainkban sorstársaink ismertetése nyomán

Idegen tájakon és városokban a jól látó ember számára is előnyös, ha térkép áll rendelkezésére. A vak és gyengénlátó embereknek talán még nagyobb szükségük van arra, hogy megfelelő helyi ismerettel rendelkezzenek lakóhelyükön éppugy, mint ott, ahol csak ritkábban fordulnak meg. Vakügyi segédeszközeink egyre bővülő választékában sajnos ma is hiánycikkeknek számítanak a domboru térképek, melyek egyes tájegységeket vagy városokat ábrázolnak, bár az elmúlt évek során történtek kezdeményezések, hogy az ügy elmozduljon a holtpontról. Térképek hiányában arra gondoltunk, hogy célszerű lenne megyeszékhelyeinkről, nagyobb vidéki városainkról olyan ismertetéseket közzétenni, melyeket az ott élő, lakóhelyüket jól ismerő sorstársak írnának meg. hiszen e rovat vezetője természetesen részletesen nem ismerhet minden vidéki várost. Reméljük, hogy ezeknek az ismertetéseknek az alapján, tartársaink a jövőben ügyesbajos dolgaikkal könnyebben kereshetik fel a hivatalokat, intézményeket és nem utolsósorban megyei szervezeteink irodáit, klubhelyiségeit, de úgy gondoljuk - azok is jó hasznát látnák az ismertetéseknek, akik szeretnek utazni, hazánk tájait, városait, műemlékeit megismerni.

Kérjük, írják meg rovatunk címére, hogy a város vasutállomásától, vagy autóbusz-pályaudvarától milyen utvonalon közelíthetik meg sorstársaink a fontosabb közhivatalokat, egészségügyi intézményeket, szövetségünk megyei szervezeteinek irodáit.

Irjanak a közlekedési eszközök fontosabb viszonylatairól, az esetleges átszállási lehetőségekről, ismertessék a fontosabb forgalmi csomópontokat és szóljanak a gyalogos közlekedés helyi szokásairól és nagy nyomatékkal hívják fel a figyelmet a veszélyes helyekre.

Örvendetes tény, hogy sorstársaink közül mind többen vállalkoznak egyéni- vagy csoportos utazásra, a közlekedési nehézségek ellenére. Ezért úgy hisszük, hogy komoly szolgálatot teszünk helyi ismeretet nyújtó tájékoztatások megjelentetésével.

Szeretettel és nagy érdeklődéssel várjuk tehát a sorstársak legfeljebb 2-3 gépelt oldal terjedelmű írásait.

Budapesti XIV.kerületi tagtársaink figyelmébe!

Örömmel közöljük, hogy a 75-ös trolibusz Hungária köruti megállójának közelében lévő balesetveszélyes gödröt intézkedésünkre az illetékesek betemették és leaszfaltoztatták. Reméljük, hogy a Vakok Kertjének bekötőútjánál lévő trolibusz megállónál is kijavítják a közel jövőben az általunk észlelt és bejelentett hibákat.

Ertl Sándorné

- . -

Németh Tamás: Zenei rovat

Énekeseink tanévzáró hangversenyéről

Szövetségünk sokat tesz tagjainak zenekulturája érdekében. A kórus és a zenekar mellett hangképző tanfolyamot is fenntart. Tanfolyamunk célja kettős: egyrészt a kórus hanganyagát szeretné minél iskolázottabbá tenni, másrészt a felbukkanó jó adottságu emberekből kívánja biztosítani a szólóénekes utánpótlást. Ennek megfelelően hangképzésre csak olyan zenebarát iratkozhat be, aki a kórusban is énekel.

Ebben az évadban 10 növendékkel dolgozott Gál Flóriánné tanárnő, aki odaadó és szorgalmas munkájával immár kilenc éve szolgálja ügyünket. Ezuttal is szép műsorral örvendeztette meg a hallgatóságot. Gálné tanárnő volt a kis hangverseny lelke: egyszemélyben volt zongorás közreműködő, műsorközlő és növendékeit buzdító tanár. Hat énekes adott számot évi munkájáról. 17 szám csendült fel előadásukban. Bene Elemér szavalata nyitotta meg a műsort. Csokonai Vitéz Gizella /sorstárs költőné/ "A gyertya" című költeményének megindítóan szép gondolatai méltó hangulatot teremtettek a muzsikáláshoz. A még kezdőnek számító Bene Elemér énekesként két népdallal mutatkozott be. Intonálása kicsit még bizonytalan volt, de már hallatszott hangján a helyes technikára. formálásra törekvés. Az öt követő énekesek műsorán három nagyobb lélegzetű darab szerepelt, melyből a középső Beethoven-dal volt. Ezzel kívántak megemlékezni a nagy zenevitán halálának 150. évfordulójáról. Boldogító tudat, hogy ez az öt ember képes már Beethoven-dalok megszólaltatására. - Az egymás után fellépő Kadir Aliné, Puskás Mária, Boros András, Nagy Árpádné és Céhmaster Ildikó neve már régóta ismert a zenekedvelők előtt. Legutóbb tavaly ősszel hallottuk őket énekelni a budapesti népdal verseny elődöntőjén. Fejlődésük azóta számottevő. Hangjuk biztos és hajlékony. tisztán énekelnek, légzéstechnikájuk jó, egyre hosszabb dalokat győznek figyelemmel és erőnléttel. Élmény volt hallgatni őket.

Igaz, hogy különböző foku felkészültséggel énekeltek, de közös vonásuk volt a muzsika őszinte szeretete. Egy-egy kiemelkedő produkcióban a művészi átélést is érzékeltük.

A változatosan összeállított műsorban az említett Beethoven-dalok mellett helyt kapott még Caldara, Händel, Haydn, Schumann, Liszt, Csajkovszkij, Grieg, valamint Debussy egy-egy műve is.

A szép sikerű hangversenyt június 2-án, csütörtökön délután öt órától hallhatták az érdeklődők szövetségünk kis előadótermében. A mintegy 50 főnyi közönség főleg hozzátartozókból, barátokból jött össze. Hivatalos részről jelen voltak kulturális és zenei életünk vezetői. Egybehangzó kívánságuk az, hogy az itt hallott ambiciózus énekesekkel minél többször találkozhatassunk más rendezvényeken is.

Tisztelt Olvasóim!

Ezzel a mindannyiunk számára örömteli beszámolóval bucsuzom Önöktől és a "Zenei Rovat"-tól. Három éven át voltam a rovat gazdája, nehéz szívvel válok meg tőle. Igyekeztem ez idő alatt sorstársaink zenei műveltségét előmozdítani, érdeklődésüket hangversenyek, zenei könyvek iránt felkelteni. Az elmúlt esztendő alatt zenei életünk felpezsdült, új kulturaházunkban sok szép élményben részesültünk, új kezdeményezéseknek voltunk tanúi. Ezekről mindig örömmel számoltam be. Sajnálatos, hogy egyre inkább növekvő, sokirányú elfoglaltságom miatt a rovattól meg kell válnom.

Élményekben gazdag, szép nyarat kívánok kedves mindnyájuknak. A pihenés hónapjaiban sokszor éljenek a muzsika szívet-lelket nemesítő gyönyörűségével.

Németh Tamás

- . -

György Tamás: Technikai rovat

RADAR. VI. rész.

Ahogy az előző részben tárgyaltuk az adó és vevő működését, úgy tárgyaljuk most a vevőrész egyik legfontosabb részének, a katódsugárcsőnek működési elvét is. Képzeljünk el egy üvegcsövet a végén kiszélesedő részszel. Alul helyezkedik el az elektron ágyurendszer. Középpütt az eltérítő lemezek, a kiszélesedő részen pedig a képernyő található. Vizsgáljuk meg, hogyan működik a cső. /Ez a működési elve a televízió képcsőnek is./ Az elektronágyu rendszer magába foglalja a katódot, a fűtőszálat és a különböző hengeres kiképzésű csöveket, amelyeken az elektronsugár nyalábbá sűrűsödik és megkezdí utját az eltérítő lemezek felé, majd beleütközik a képcső végére felvitt lumineszkáló ernyőbe. Ez az ernyő, ha elektronsugár éri, világítani kezd. Hogyan képes ez a cső működni? A fűtőszálat felizzítjuk külső áramforrás segítségével, majd az melegíti az őt körülvevő u.n. katódot. Ez a katód egy speciális anyagokból összeállított keverék, melynek az a tulajdonsága, hogy hő hatására nagymennyiségű elektront képes kibocsátani. Az elektronnak, mint tudjuk, negatív a töltése és hogy ez el tudjon jutni a világító ernyőig, egy pozitív töltésű u.n. anódot kell elhelyezni a közelébe. Hogy a katódsugárcsővünk jól és gazdaságosan működjék, a katód és az anód közé még nagyon sok egyéb elektroda is szükséges. A katódot, ha izzítjuk, a belőle kilépő elektronok mintegy felhőként veszik azt körül. A legközelebbi elektrodát, ami a katódot körülveszi, a vezérelktrodát, feltalálójáról Wehnelt hengernek is nevezik. Ez negatív töltésű potenciált képvisel, azért, hogy az elektronok mennyiségét tudja szabályozni, mégpedig úgy, hogy a következő pozitív töltésű gyorsító elektroda. mintegy kiszippantja az elektronokat a Wehnelt hengerből. A katód és a gyorsító elektroda között áram indul meg és ez a katódáram. Ez a folyamat még az elektronágyu rendszeren belül játszódik le. Az elektronnak el kell jutnia az ernyőig. Ahhoz, hogy elektronsugár vékony nyalábbá álljon össze, fókuszálni kell és fel kell gyorsítani, tehát az elektronágyu és az eltérítő lemezek közé még pozitív potenciálra emelt hengereket helyeznek el.

A képernyőn ilyenkor az elektronsugár egy pontra rajzolja ki a beütközés helyét. Ahhoz, hogy az elektronsugár mozogni is tudjon, szükség van eltérítő rendszerre. Van függőleges és vízszintes eltérítő rendszer. Vizsgáljuk meg, mi történik, ha az eltérítő lemezekre nem adunk semmilyen feszültséget. A képernyőnk közepén egy pont jelenik meg. Ha azonban a vízszintes eltérítő lemezre adunk egész alacsony 1000 Hz jelet /ez a jel fűrészfog alakú/, akkor az elektronsugár az ernyőt 1000-szer futja be vízszintes irányban és közben egy vékony vonalat rajzol. Ha a függőleges lemezre is adunk feszültséget, a vízszintes vonalon megjelennek a kiugrások függőleges irányban is; ez a kiugrás mutatja, hogy milyen jól érkezett a lokátor vevőrészébe.

/Folytatjuk/

- . -

Dr. Domonkos János: Kulturális életünk hírei

Fenyő Aladár színművész ajándékműsoráról

Immár évről évre Fenyő Aladár, a Thália Színház tagja pünkösdi vasárnap délelőtti ajándékműsort szervez. Áldozatkészsége szinte kimeríthetetlen. Tettének némiképp mozgató rugója az a családi körülmény, hogy felesége szövetségünk vak tagja. A családi szeretet dominál e műsorainak összeállításánál abban is, hogy a melegszívű színművész fia: Mátrai Betegh Béla, Rózsa Ferenc-díjas hírlapíró, a Magyar Nemzet kitűnő tollu szerkesztője mindannyiszor egv-egy külön erre az alkalomra írt írásművével emeli e rendezvények rangját.

Mindenekelőtt egy nagy magyar színművész emléke előtt tisztelgünk. Az elmúlt évi, pünkösdi ajándékműsor szereplői közt még nagy szeretettel tapsolhattunk Básti Lajosnak, aki sajnos örökre elbucszott tőlünk. A most elhunyt nagy művész emlékét sokáig szívünkben őrizzük. Kiss Ferenc érdemes művész betegsége miatt távol maradt, helyette szívesen jött el körünkbe Pápai Erzszi férjével, Ráday Imrével együtt. Színházi fellépés miatt mentette ki magát Lukács Margit kiváló művész, de Nagy Attila annak ellenére is fellépett, hogy aznap reggel négy óráig filmfelvételen vett részt. Keres Emil Zebegényből jött be külön a mi kedvünkért, megszakitva pihenőidejét.

Az ajándékműsoroknak nagy az erkölcsi értéke és ezzel vetekszik igen magas művészi színvonala. Nemes gesztusa ez a művészeknek, melyet ünnepi ajándékkal adnak. Akár Gáti József, Bözsöny Ferenc vagy Fenyő Aladár volt éppen a színpadon: a közönség feszült figyelemmel követte műsorszámait. A légy zümmögését is meg lehetett volna hallani. Majd az egyes számok utáni vastaps! Ilyen értő, befogadó közönségnek érdemes játszani, művészen előadni.

Fenyő Aladár évenként ismétlődő ajándékműsorainak hagyományt teremtő ereje van.

M e g h i v ó .

Mint erről hirt adtunk a Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége 1977. július és augusztus hónapban a székház udvarán /Budapest, XIV. Május 1. ut 47./ megrendezi Nemes Attila szobrászművész kiállítását.

Magyarországon most első ízben kerül sor olyan szobortárlatra, ahol a nem látó emberek kézzel is kitapinthatják a műalkotásokat.

A szoborkiállítás hétköznapokon 9-19 óráig, szombatonként pedig 9-13 óráig látogatható.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

- . -

Dénes József: Sportrovat

Sakkhiradó

A nyolcadik fordulóval befejeződtek a Budapest I. osztályu csapatbajnokság küzdelmei. I. csapatunk az addig vezető Kőbányai Lombik ellen 7:5 arányban nyert. Ezzel az eredménnyel kissé feledtette a tavaszi gyenge szereplést. Győztek: Antal, Auffenberg, Dénes. Rév, Kapitány, Hajdu; döntetlent értek el: Erős, Battyányi, vereséget szenvedtek: Nemes, Kovács. Voján, Balázs.

A bajnokság állása nyolc forduló után: 1. Medicor 57, 2-3. Kőbányai Lombik, Selyemkikészítő 56,5, 4. Vizügy 53, 5. Belker 52,5, 6. MOM. 52, 7. Testvériség 47,5, 8. Péterfy Kórház 46,5, 9-11. V.Gy.O.Sz.I. Ságvári, Kip.Min. 45, 12. Szolgáltató Spartakusz 42,5, 13. Kulich 39,5, 14. MÁV igazgatóság 33 pont.

II. csapatunk számára is befejeződtek a tavaszi küzdelmek. A nyolcadik fordulóban a MOM II. csapatától 7:5-re, a kilencedik fordulóban a Honvédtől súlyos, 10:2 arányu vereséget szenvedett.

A bajnokság állása kilenc forduló után: 1. Honvéd 60,5, 2. FTC 58, 3. MOM 57,5, 4. Utasellátó 56, 5. MTK-VM 54, 6. MÓM 50, 7. Selyemkikészítő 49,5, 8. V.Gy.O.Sz.II. 43,5 pont. /Nyolc résztvevője van a bajnokságnak, oda-vissza alapon kétszer játszanak egymás ellen a csapatok./

Dr. Domonkos János:

A Wesselényi Sportkör május 22-i autóbusz kirándulása

I.rész.

Szines és maradandó élményeket ígér az egy napos Budapest-Tata-Győr-Pannonhalma autóbusz kirándulás.

A fővárosból elindulva először a 303 m. magas Turul-hegy tetején áll meg az autóbusz. Tatabányáról nagyszerű panoráma-ut vezet ide fel, ahol a honfoglaláskori bányászok győzelem emlékére 1896-ban milleneumi emlékművet, Turul-szobrot avattak. A 14 m szárnyátmérőjú óriási bronzmadár elől gyönyörű kilátás nyílik Tatabánya régebbi és új negyedeire és a dombos-környékekre.

Az autóbusz néhány perc múlva Vértesszőlősre érkezik. A szép elrendezésű szabadtéri muzeum különleges látványokat tartogat. Itt tárták fel Európa legrégebb, mintegy félmillió évvel ezelőtt élt ősemberének lakóhelyét.

Tatán először a Fenyves-grill kellemes kerthelyisége mellett parkol az autóbusz, majd háromnegyed óras hajókázás következik a Nagytavon. A hajó fedélzetéről már csalogat Tata legfőbb műemléki látványosa: az Öregvár. Kiemelkedő élmény a korszerűen feltárt és helyreállított tatai várban helyet kapott Kuny Domokos Múzeum megtekintése. A tatai fajanszművesség évszázados emlékei után a büffé nyitott teraszán a tó festői látványában gyönyörködhetünk, miközben kávézunk.

Győrött rövid városnézésre, a székesegyház és a püspöki palota kertjének megtekintésére jut idő. A Káptalan-dombra vezető uton Győr városközpontjának két legmonumentálisabb épülete mellett halad el az autóbusz: jól illik a városképbe a Városi Tanács épülete, mely a múlt század végén épült és a Megyei Tanács székháza, amely a 700 éve várossá nyilvánított Győr jubileumi ünnepére készült el. E két épület a múlt és jelen ölelkezését szimbolizálja.

A győri székesegyház felbecsülhetetlen értékű művészi kincsek tárháza. I. István király alapította és akkor kezdték építeni, amikor István király a II. Konrád német császár elleni háborúból Győrbe tért vissza. Az eredetileg román stílusban épült székesegyház az elmúlt századok során sok vihart ért meg, míg a mai barokk jellege kialakult. Kiemelhető a 18. századi Maulbertsch osztrák festő munkája: a Szent István vértanu megdicsőülését ábrázoló mennyezetfreskó; és a székesegyház örökbecsű kincse: Szent László király fejereklyéjének világhírű hermája. Az ötvösművészet e félalakos portrészobor jellegű ereklyetartójáról 1406 óta emlékeznek meg. Az ezüsből készült sodronyrekeszes, bizánci zománc-diszes herma az Anjou királyok korában virágzó magyar ötvösművészet egyik legkiválóbb emléke. Az ereklyetartó szoborban őrzik a nagy király koponyarészét, - a valóságot hitelesítő iratokkal együtt,

Győr a folyók és fürdők városa. A Püspökvár kertjéből, a Várbástya tetejéről gyönyörű kilátás tárul elénk a Mosoni-Dunába ömlő Rába és Rábca torkolata irányába. A "Győri Nyár" évenként ismétlődő programjában számos művészeti és ipari kiállítást, sportversenyt rendeznek és táncgyűttesek, operatársulatok műsorait a viziszinpadon. Ma már egyik nevezetessége a városnak a Rába egyik szigetéhez kapcsolt, pontonokra épített viziszinpad és a tulparton lévő 1300 személyes nézőtér.

Győrött az ifjúság zenei nevelésének minden lépcsője megtalálható. Egy tehetséges győri gyermek már az ovodában elkezdhet ismerkedni a hangok világával; majd a zenei általánosban, vagy zeneiskolában, a zene-művészeti szakközépiskolában folytathatja tanulmányait és végül a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola győri tanárképző tagozatán szerezhethet diplomát.

A fokozódó győri kulturális igények kielégítésére gyors ütemben épül a színház. A városba érkezőknek már messziről felkelti érdeklődését az elkészült impozáns stadion merész oszlopaival. Itt kapott teret 1904-ben megalakult, nagymultu sportegyesület a Győri Vasas

Eto, amelynek neve az utóbbi években bővült a "Rába" szócskával, tekintettel arra, hogy a város folyójának neve egyben a 18 ezer dolgozót foglalkoztató győri Magyar Vagon- és Gépgyár márkaneve is.

A régi győri vár ódon hangulatát őrzi a Vaskakas Étterem. Az itt elfogyasztott jóízű ebéd után a régi és modern építészet harmoniáját, egy nagyváros emlékképét visz magával a turista Győrből.

/Folytatjuk./

- . -

Gál Imre: Uttörőrovat

Testvér KISZ-kapcsolataink

A 892. számú Tánicsics Mihály uttörőcsapat legszorosabban a saját tanári testületének KISZ tagjaival tartja a kapcsolatot.

Bár csak 1 éves múltja tekint vissza a 23 tagot számláló fiatal tanárokból és nevelőtanárokból álló kis csapat, de igen lelkes munkát végez.

Kezdve az ünnepélyek megrendezésétől a pajtások szabadidejének hasznos eltöltésén keresztül, a tanulmányi és sport tevékenység irányításáig, a csapat minden megmozdulásában résztvesznek.

Immár 2 éve hagyományos a kapcsolatunk a Vakok Szövetségének KISZ szervezetével és a "Ságvári Endre" KISZ szervezettel.

Az előbbi a dolgozó vakok, az utóbbi pedig az ipari tanulók szervezete. Ezek többnyire innen kikerült, régi növendékek, akik igen szívesen járnak vissza ifi-vezetőként. Játékos és sport foglalkozásainkon vesznek részt. Beat-koncertet adnak. Viszonzásul a mi gyerekeink tartják a Vakok Szövetségében az Anyák napi, és a Mikulás műsorokat. Közös labdarugó-mérkőzéseket és kirándulásokat is rendeztünk már.

Ezekon kívül van az OGIL szocialista brigádja, amelyik csak 1 rajt, a gyengénlátó 7. osztályt patronálja. Kaptak már tőlük sok játékot, édességet és egy bábszínházat is a pajtások, aminek segítségével a kisdobosoknak tudnak műsort adni.

Uttörőszobánk berendezésének nagy részét /melyet 1976. november 7-én avattunk/ a Gyógyászati Segédeszközök Gyára Gumiüzemének "Allende" szocialista brigádjától kapott pénzből /9 ezer Ft-ból/ vásároltuk. Továbbá ők hoztak sok szerszámot a gyakorlati foglalkozásokhoz, és az ebédlői székekre a gumipapucsokat szerelték, hogy ne csikorogjanak. Legújabbán pedig most, március 22-én kötöttünk szerződést a Budapesti Vegyiművek Erőműtelepe "Pattantyus" szocialista brigádjával, akik főleg karbantartási munkálatokat vállaltak. Pl. kazánjavítást, lakatosmunkát, és nem utolsósorban az állami gondozott pajtások patronálását.

Meg kell említenünk a KAISZ IMRE Faipari Szakközépiskolával most kialakulóban levő kapcsolatunkat is. Itt a kárpitos tanulók készítették el uttörőszobánk székeit, /a régi vázak felújításából/, közös kirándulást és üzemlátogatást is szerveztek a pajtásoknak. Meglátogattuk iskolájukat is, ahol nagy szeretettel fogadták a gyengénlátó 7. és 8.-os pajtásainkat.

Reméljük, ezek a kapcsolatok továbbra is élők maradnak, és elősegítik pajtásaink egyre szélesebb körű kitekintését a külvilágba, mely a látó társadalomba való beilleszkedést szolgálja végső soron.

Fényi Endréné
csapatvezető

Nevelőotthonok gálaműsora a MOM székházában

Mint minden évben, most is megrendezésre került a bentlakásos intézetek gálahangversenye a MOM színháztermében, melyre 1977. április 20-án, szerdán délután került sor. Nagy izgalommal és lelkesedéssel készültünk az ünnepségre. A műsort Vajna László, a Fővárosi Tanács Oktatási Főosztályának osztályvezető-helyettese nyitotta meg. Nagy örömiinkre nekünk is sikerült a teremben hátul helyet foglalni. A műsor nyitószámaként egy énekkart és egy zenekart hallhattunk. A szép előadás után ovodások léptek színpadra. Majd egy kisdobos- és uttörő pajtást hallottunk, akik a kerületi szavalóversenyen aranyérmet nyertek. A továbbiakban énekkar, tánckar, citerazenekar és furulyaszóló hangzott el, melyeket a közönség nagy tetszéssel fogadott. A hagyományokhoz hiven énekkarunk a szünet után elsőként lépett pódiumra. Műsorunk: Ottorin Pitoni: Boldog, aki énekel, Késmárki György feldolgozása: Dal Leninről /ukrán népdal/, zongorán közreműködött Zichó József tanár ur. Énekkarunkat külön autóbusz vitte a szereplés színhelyére, szereplésünk után a kocsival haza kellett mennünk és ezért sajnos nem tudtuk meghallgatni a második részt. Kicsit szomorúak voltunk, mert szívesebben ott maradtunk volna, meghallgatni a további műsorszámokat is.

Horváth Zsuzsa Kanyák Gyöngyi
6. oszt. tanulók

Iskolánk sakk-életéből

1977. május 13-án barátságos sakk-mérkőzést játszottunk a Kefe- és Seprűgyártó Vállalat dolgozóival uttörőszobánkban. Mindkét oldalon 4 játékos vett részt a játékban. A vendégektől Ganzer János, Sághe József, Szigeti János és Hermann András ült asztalhoz. Csapatunkból pedig Csonka Imre, Janakidisz Dimitrov, Szabó Endre és Wissy Imre vette fel a harcot az ellenféllel. Jól játszottunk, de a technikásabb vendégek győztek 8:6 arányban.

Nagyon örültünk, hogy eljöttek hozzánk a dolgozók sakkozni. Kikapunk, de ugyanakkor nagyon sok tanulságot vontunk le ebből a vereségből. Szeretnénk, ha máskor is és más sakkozók is eljönnének hozzánk játszani, és átadnák nekünk tapasztalataikat a sakkban.

Szabó Endre
VIII. osztály

HALLÓ! HALLÓ! ITT DEBRECEN!

A tanév második féléve eseményekben gazdagon telt és telik.

A FIN keretében iskolánk két alkalommal is egész napos programról gondoskodott számunkra. Akadályverseny, KISZ-es tanár-diák találkozó, ugyanilyen összeállítású zsinorlabda bajnokság, népi együttes fellépés, mind-mind kellemes együttlétet, szórakozást nyújtott. Ez az élénk, mozgalmas hónap személyes élményt is tartogatott.

Szép márciusi napra ébredtem. Vasárnap volt és nem is akármilyen.

Hajdu-Bihar megyében megrendezték a nevelőotthonok közötti sakkbajnokságot, színhelye Berettyóújfalú volt. Ide indultunk, a Gyengénlátók Általános Iskoláját és Nevelőotthonát két társammal együtt képviseltem. Izgalommal készültem, hiszen ez volt az első alkalom, hogy ilyen nagy nyilvánosság előtt bizonyíthattam tudásomat. A kísérő tanár bácsink egész uton biztatott bennünket, szakmai tanácsokkal látott el.

Amikor beléptünk a könyvtárhelyiségbe, ahol a sakkbajnokság folyt, a sakkfigurák látványa önbizalmat adott. Ugy láttam, a többiek is hasonlóan érezték. Hamarosan megkezdődött a verseny. Az öt játszmában eléggé elfáradtunk. Hármat megnyertem, de kettőt elveszítettem. Így is első helyezést ért el csapatunk és örülök, hogy ehhez a győzelemhez én is hozzájárulhattam. Öt éves koromtól próbálkozom a sport "művészetével", s egyre jobban szeretem. Példaképem Szpasszkij, mert türelmes, kitartó és merész.

Jelenleg Anyák Napjára készülődünk. Az eddigi hagyományoknak megfelelően most is az alsó tagozatos pártások adják a műsort: kedves dal, szívhez szóló vers kíséri majd ajándékaik átadását, hiszen ez alkalomból szüleink is ellátogatnak hozzánk.

Szívesen vállaltuk még, de teljesítésre vár a Gyermeknap és a rajok klubdelutánjainak lebonyolítása, erről azonban majd a következő alkalommal számolunk be.

Majdanics Imre
a Petőfi raj tagja.

- . -

Lak István: Ipariskolánk életéből

Két nap Debrecenben.

Salamon Zsuzsa és Szabó Miklós: Üzemlátogatások

Az állomás előtt várt bennünket egy autóbusz, amellyel utunk első állomására, a Gördülőcsapágygyárba mentünk, ez volt az első napunk kezdő programja. Jó kedvünket, vidámságunkat nem hagytuk a vonaton, így jó hangulatban érkeztünk meg az üzembe, ahol vártak bennünket. Mielőtt elindultunk, hogy belérjük a hatalmas gyár néhány üzemrészét, a gyár egyik vezetője, Lisztes elvtárs, ismertette üzemük multját és jelenét. A gyár ebben az évben április 4-én ünnepelte 25 éves fennállását. Azok a dolgozók, akik az alapítás óta itt dolgoznak, aranygyűrűt kaptak. Megkérdeztük üzemi kalauzunktól, hogy ő is kapott-e, "... nem, mert csak 24 éve dolgozom itt". Az üzem épületei hatalmas területen helyezkednek el, a dolgozók száma 4500. Bementünk néhány üzemrészbe. A gyár ma már kielégíti a hazai csapágy szükségletét, sőt a termelés harmadrésze külföldre kerül, ahol ezek a termékek igen keresettek. Bementünk a nagyon jól felszerelt tanműhelybe, ahol több mint kétszáz ipari tanuló végzi a gyakorlati munkát. A gyár a diákoknak magas ösztöndíjat, támogatást ad, ezzel is biztosítani igyekszik az utánpótlást. Néhány üzemrész megtekintése után megismerkedtünk a csapágykészítés mozzanataival. Bizonyára élmény marad számunkra ez a látogatás, hiszen ilyen nagy gyárban még kevesen jártak közülünk. A látogatás után az üzem finom ebéddel vendégtelt meg bennünket, szép tágas ebédlőjében. Kísérőnknek megköszöntük a szíves kalauzolást és a megvendégelést. Külön megköszöntük ezt a látogatást Csengeri Józsefnek, Szövetségünk Hajdu-Bihar megyei szervezete titkárnak, aki a két napos debreceni utunkat nagyban elősegítette. Ebéd után a debreceni Műszaki Kefegyárba mentünk. Az üzem vezetői bemutatták az egyes műhelyeket. Ebben a 116 éves üzemben a legrégebb gépektől a korszerű automatáig mindenféle gép megtalálható. Az egyes műhelyekben végigkírhettük a kefekészítés műveleteit, a fa megmunkálásától a kész kefékig. A gyár faműhelye készíti a kefefát a Fővárosi Kefe- és Seprűgyártó Vállalat, valamint a Szombathelyi Vegyesipari Vállalat számára is. A debreceni gyár 14 országba exportálja termékeit. Szakmai szempontból nagyon hasznos volt számunkra ennek az üzemnek részletes megismerése.

Kovács Pál: Kellemes órák és vendégszereplés Debrecenben

A gyárlátogatások után a Nagyerdei Camping-ben elfoglaltuk éjszakai szálláshelyünket. Rövid pihenő után átmentünk a közelben lévő Vakok Intézetébe, ahol gondozónők kíséretében végigjártuk a kényelmes, tiszta szobákat, a társalgót, majd az ebédlőben jól esett a vacsora. További étkezésünk ezután ebben az intézetben volt, ahol a finom ételeket igazán kedvesen szolgálták fel. A második napon délelőtt városnézésen vettünk részt. Erről Ignác Éva tanuló társam a későbbiekben részletesen beszámol. Ebéd után került sor vendégszereplésünkre. Az intézet lakóinak vidám műsort adtunk, amelyben tréfás jelenetek, versek, tánc- és népdalok szerepeltek. Az intézet lakóinak és dolgozóinak nagyon tetszett műsorunk, sokat tapsoltak és nevettek. Iskolánkban nagyon készültünk erre a fellépésre, hiszen régen voltunk vidéki vendégszereplésen. Végül is örültünk, hogy a zökkenők ellenére sikerült műsorunk. A gazdag programok és élmények után 14-én este érkeztünk vissza Budapestre.

Ezúton is szeretnénk megköszönni Hajdu-Bihar megyei szervezetünk és a Debreceni Vakok Intézete vezetőségének a szívélyes vendéglátást. Debrecenben mindenütt kedvesen fogadtak bennünket, felejthetetlen, emlékeztető két napot töltöttünk el ebben a szép városban.

Ignác Éva: A város nevezetességei

A Tiszántul fővárosában a kirándulás második napjának délelőttjén ismerkedtünk a várossal. Debrecen régtől fogva lakott település, Mátyás király idején jelentős kereskedelmi központ volt. A török hódoltság alatt a város kiváltságos helyzete védelmet nyújtott az idemenekülteknek. Itt volt a hazai reformáció központja is. A város a XVI. században jelentős kulturális központ, ebben az időben már híres a Református Kollégium. Debrecen rövid időre kétszer is volt hazánk fővárosa. Ma már jelentős iparral rendelkezik, de megőrizte iskolaváros jellegét is. Debrecen lakosságának számát tekintve hazánk harmadik legnagyobb városa. Városnéző sétánkon idegenvezetőnk Nyári Lajos volt, a debreceni Vakok Intézetének tanára; részletes magyarázattal, nagy lelkesedéssel beszélt a látnivalókról. Első utunk a Klinikákra vezetett, ezek az orvosi intézmények messze földön híresek. Ezután több nevezetességet néztünk meg, majd a Zeneakadémia debreceni épületébe mentünk. A szép zeneiskolában legérdekesebbnek találtuk a hangversenytermet, ahol legyező alakban helyezkednek el a kényelmes széksorok. Innen a város központjába vezetett utunk, ahol a műemlékek egész sora található. Mi csak a Nagytemplomot kerestük fel. Csodáltuk a hatalmas épületet és öröm volt számunkra, hogy azon a helyen lehettünk, ahol egykor a nagy történelmi események zajlottak le. A Nagytemplom mellett van a Református Kollégium, ahol igen sok írónk, költőnk és tudósunk tanult, nevüket emléktábla őrzi. Ezután elmentünk még Szövetségünk Hajdu-Bihar megyei szervezetének szépen berendezett irodájába. Mi csak e néhány helyen jártunk. Szívesen irtam volna még más nevezetességekről is, amelyeket már régebben ismerek. Nekem különösen kedves ez a város. hiszen négy évig itt jártam a Gyengénlátók iskolájába.

- . -

FELHÍVÁS IRODALMI PÁLYÁZATRA

A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége tagjai részére meghirdeti az 1977. évi irodalmi pályázatot.

F e l t e t e l e k :

1. A pályamű bármilyen prózai formában írott szépirodalmi alkotás lehet: novella, karcolat, stb.
Csak teljes, befejezett írást veszünk figyelembe!

2. Terjedelme ne legyen több:
  - a./ 28 soros táblával írott 15 lapnál,
  - b./ pontíró-géppel írt 15 lapnál,
  - c./ sikírásban középtávolsággal, 6 gépelt oldalnál.
3. Csak olyan munkát veszünk figyelembe, amely nem jelent meg nyomtatásban, nem szerepelt rádió vagy egyéb nyilvános előadás műsorán.
4. Egy szerző csak egy művel pályázhat.
5. Beküldési határidő: 1977. október 3.
Cím: Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége, 1146. Budapest, Május 1. ut 47.
A pályázat jelíges. Zárt borítékban kérjük mellékelni a mű írójának nevét, irányítószámát, pontos címét.
A borítékra írják fel a jelíget!
6. A pályázat első három helyezettjét díjazzuk. Az egyes díjak összegét és azok elosztását a Biráló Bizottság dönti el.
7. A pályamunkák zsűrizésére irodalmi szakemberekből álló Biráló Bizottságot kérünk fel.
8. A legsikeresebb pályamunkákat Irodalmi Értesítőnk 1978. évi számaiban fogjuk közölni.

- . -

K ö z l e m é n y e k

Szövetségünk kezdeményezésére az Egészségügyi Minisztérium Szociálpolitikai Főosztálya lehetővé tette, hogy - egyelőre 1977-ben - a vak-ügyi segédeszköz ellátást tagjaink számára az eddigieknél kedvezőbb és jobb feltételek mellett biztosítsuk. Az újrendszerű segédeszköz ellátás keretében térítésmentesen juttat szövetségünk nagy- és kisméretű fém pontíró táblát, tartós használatra szintén térítésmentesen Picht írógépet, továbbá 50 %-os kedvezménnyel kazettás magnetofont, orsós magnetofont és táska sikirógépet. elsősorban azon vak tagjaink részére, akiknek ezekre a segédeszközökre tanulásuk, átképzésük, munkájuk segítése és kulturális igényeik jobb kielégítése céljából szükségük van.

Részletes felvilágosítással a lakhely szerint illetékes megyei szervezeteink szolgálnak.

Kérjük azokat a tagtársakat, akik a fentiek szerint segédeszközt kívánnak igényelni, hogy ezt mielőbb jelentsék a megyei szervezeteknél.

...

Több tagtársunk érdeklődésére közöljük, hogy a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság tájékoztatása szerint a vakok személyi járadékában részesülő személyek, a részükre küldött MÁV kedvezményes utazási utalványt a nyugdíjasokkal megegyező módon felhasználhatják.

Lapunk olvasói előtt ismeretes, hogy 1977. április 1-étől a MÁV. a nyugdíjasok részére évente 4 alkalommal oda-vissza, illetve 8 alkalomra szóló utazást biztosít, 50 %-os kedvezménnyel.

A Nyugdíjfolyósító Igazgatósághoz - írásban - azzal a kérdéssel fordultunk, hogy személyi járadékban részesülő tagjaink, akik a járadékot önálló ellátásként kapják, az 50 %-os utazási kedvezményt igénybe vehetik-e? Az Igazgatóság válaszát az alábbiakban közöljük:

"... megkeresésükre válaszolva közöljük, hogy a vakok személyi járadékában részesülő személyek a részükre küldött MÁV kedvezményes utazási utalványt, a nyugdíjasokkal megegyező módon felhasználhatják."

Daróczi László
főelőadó

Tájékoztatjuk tagtársainkat, hogy ez az intézkedés az Egészségügyi Miniszter 41/1964. sz. utasításában a vakok helyi és távolsági utazásával kapcsolatosan hozott rendelkezéseket nem érinti.

...

73 éves, egyedülálló özvegy, budapesti kétszobás összkomfortos lakással rendelkező nemlátó férfi, házasság céljából levelezne 60 év körüli egyedülálló csökkentlátó nővel. Leveleket "Ketten legjobbn" jelígre kér a szerkesztőségbe.

30 éves gyengénlátó lány megismerkedne korban hozzáillő férfival házasság céljából. Leveleket az alábbi címre kér: Rácz Éva, 6726. Szeged, Jósika u.26.

38 éves vagyok, megismerkednék házasság céljából korban hozzámillő, gyengénlátó komoly gondolkodású nővel. Egy gyermek nem akadály. Leveleket "Hűség" jelígre kérek a szerkesztőségbe.

- . -

Innen - onnan

A Német Szövetségi Köztársaság Indiából és Hong-Kongból meghívott egy-egy vakügyi szakembert, akik tanulmányozták a vakok helyzetét és a vakügyi intézményeket a Német Szövetségi Köztársaságban. Megismerkedtek a vakok oktatásával, foglalkoztatásával, a Braille- és Hangesz Könyvtár munkájával. Visszatérve hazájukba a vakügy területén tapasztalataikat hasznosítani fogják.

A Singapuri Vakok Szövetsége

A Szövetség 1951. év végén alakult és 1977. április 21-én ünnepelte fennállásának 25. jubileumát. A Szövetség eredetileg karitatív alapon jött létre és a vakok érdekében működő egyesület. Három főfunkciója van: alapképzés, foglalkoztatás és rehabilitáció. Az oktatás főként karitatív intézményekben folyik. A szövetség centrálisan ad segítséget, figyelembe véve az egyéni adottságokat. A szövetségnek végrehajtó bizottsága és több más bizottsága van és remélik, hogy az elkövetkező 25 évben nagyobb eredményeket fognak elérni.

Az általános iskolai képzés speciális vakok iskolájában történik. Egyik központi feladatnak tekinti a szövetség a rehabilitációt. Igen kevesen kapnak helyet a vakok speciális általános iskolájában és itt is az a törekvés, hogy a vak gyermek a hétvégeket családi környezetben töltsse el. Egyetemen még csak egy vak hallgató van.

Részben a hagyományos vak ipari szakmákat folytatják. Van telefonalközpont kezelő is, gyorsíró, fémmunkás és néhány tanító. A képzés külön intézményekben történik. A foglalkoztatottak száma igen alacsony. Részben általános, részben speciális üzemben dolgoznak.

- . - . -

Kitüntetés

Dr. Vas Tibor Elvtársat, Szövetségünk Elnökét, a TIT Elnöksége "Aranykoszorus" TIT jelvénnel tüntette ki, több évtizedes tudományt népszerűsítő munkája elismerésül.

- . - . -